

Antopäivä: 28.2.2023	Voimaantulopäivä: 28.2.2023	Voimassa: toistaiseksi
Lainsäädäntö, johon ohje perustuu: Ilmailulaki (864/2014) 57 ja 90 §		
Muutostiedot: -		

OHJEITA POLTTOAINEEN TANKKAUKSESTA JA VARASTOINNISTA VALVOMATTOMILLA LENTOPAIKOILLA

Sisällys

1	TANKKAUS JAKELUSÄILIÖSTÄ.....	1
2	TANKKAUS TYNNYREISTÄ.....	2
3	YLEISET VAROTOIMENPITEET	2
4	POLTTOAINELAATUJEN TUNNISTAMINEN	3
5	POLTTOAINETYNNYREIDEN JA TANKKAUSVÄLINEIDEN VARASTOINTI	3
6	TOIMINTA VAHINKOTILANTEESSA	4
7	JÄTTEIDEN KÄSITTELY	5

Tässä ohjeessa on esitetty toimenpiteet, joita tulisi noudattaa tankatessa ja varastoitaessa polttoaineita valvomattomilla lentopaikoilla "korpikenttäolosuhteissa".

1 TANKKAUS JAKELUSÄILIÖSTÄ

1.1 Tarkista, että jakelusäiliö sisältää haluamaasi polttoainelaatua, ks. kohta 4. Oikea polttoainelaatu selviää lentokäsikirjasta ja ilma-aluksen polttoainesäiliön täyttöaukon vieressä olevasta merkinnästä.

1.2 Tarkista ennen päivän ensimmäistä tankkausta, ettei jakelusäiliössä olevassa polttoaineessa ole vettä tai epäpuhtauksia. Ota säiliön alimmasta kohdasta noin litran näyte puhtaaseen astiaan. Staattisten sähkönpurkauksien välttämiseksi yhdistä astia johtimella säiliöön ennen näytteenottoa. Jos näyte on moitteeton, voi sen kaataa takaisin säiliöön. Näytteenotoista tulisi pitää kirjaa.

1.3 Tarkista tankkauspaikan ja ilma-aluksen lentokäsikirjan tai lento-ohjekirjan mahdollinen ohjeistus maadoitusjohdon kiinnityksestä ilma-alukseen.

1.4 Jos jakelusäiliön pumppua ei ole varustettu suodattimella, käytä metallisuppiloa ja siihen asetettua säämiskää tai tiheätä metalliverkkoa. Maadoita myös nämä letkuventtiiliin ja ilma-alukseen.

1.5 Avaa täyttöaukon kansi ja aloita tankkaus. Varo tankatessa polttoaineen ylivuotamista. Tankkauksen päätyttyä sulje kansi ja vasta sitten irrota maadoitusjohtimet.

2 TANKKAUS TYNNYREISTÄ

Tankkausta tynnyreistä tms. astioista tulisi mahdollisuuksien mukaan välttää. Jos kuitenkin näin joudutaan tekemään, tulisi noudattaa seuraavia ohjeita.

2.1 Tarkista, että tynnyri sisältää haluamaasi polttoainelaatua. Jos polttoaineen väri tai ulkonäkö ei ole normaali tai se vaikuttaa muuten epäilyttävältä, älä tankkaa siitä tynnyristä ja ota yhteys öljy-yhtiöön.

2.2 Tarkista esim. kepin päähän sivellyllä vedenilmaitahnalla tai vedenilmaitupaperilla, ettei tynnyrin pohjalla ole vettä. Tankattaessa lentopetrolia tee lisäksi lentopetroliin liuenneen veden ilmaiseva koe. Mikäli vettä löytyy, on se poistettava ennen tankkausta esim. kallistamalla tynnyri ja imemällä ohuen putken avulla polttoainetta säiliön alimmasta kohdasta, kunnes on varmistuttu, ettei pohjalla ole enää vedensekaista polttoainetta. Vedenilmaitahnaa tai -paperia on saatavissa mm. öljy-yhtiöiltä.

2.3 Tarkista, että kaikki tankkauksessa käytettävät välineet ovat puhtaita. Suositellaan käytettäväksi suodattimella varustettuja pumppuja. Jos näitä ei ole käytettävissä, on käytettävä ainakin suppiloon asetettua ehjää säämiskää. Pidä aina nahan karkeampi puoli ylöspäin, jolloin huokokset pysyvät paremmin auki. Lämpötilan ollessa alle +2° C on tiivis metalliverkko säämiskää parempi.

2.4 Staattisten sähkönpurkausten välttämiseksi yhdistä kaikki tarvittavat metalliesineet, tynnyri, pumppu, suppilo ja ilma-alus toisiinsa johtimilla.

2.5 Tämän jälkeen voit avata tynnyrin ja polttoainesäiliön kannet ja aloittaa tankkauksen. Varo tankatessa polttoaineen ylivuotamista. Tankkauksen päätyttyä sulje kannet huolellisesti ja vasta sitten irrota johtimet.

3 YLEISET VAROTOIMENPITEET

3.1 Tankattaessa ilma-alusta jakelusäiliöistä ja tynnyreistä tulee noudattaa ensisijaisesti ilma-aluksen lentokäsikirjan tai lento-ohjekirjan ohjeita, sekä tarvittaessa lentopaikan tai ilmailukerhon ohjeistusta.

3.2 Staattisten sähkönpurkausten välttämiseksi käytä polttoaineen kuljetuksessa ja tankkauksessa tarkoitukseen soveltuvia välineitä, kuten metallisia astioita ja suppi-loita. Tankkauksessa käytettävien letkujen tulee olla sähköä johtavia.

3.3 Vältä tekokuituvaatteiden käyttöä, koska ne synnyttävät runsaasti staattista sähköä.

3.4 Tankkauksen yhteydessä tulisi olla käyttövalmiina riittävän tehokas, tarkastettu jauhesammutin, jonka käyttöön on perehdytty ja joka soveltuu ilma-aluksen materiaaleihin.

3.5 Tankkausalueella käytettävien valaisimien tulee olla iskunkestäviä ja kaasutiiviitä.

3.6 Älä käytä ilma-aluksen laitteita tankkauksen aikana.

3.7 Ylivuodon sattuessa keskeytä tankkaus, kunnes ylivuotanut polttoaine on poistettu.

3.8 Ennen polttoainesäiliön täyttöaukon avaamista puhdista täyttöaukon ympäristö roskista ja vedestä tai lumesta. Estä sadeveden, pölyn ja roskien pääsy säiliöön.

3.9 Ota ilma-aluksen polttoainejärjestelmästä polttoainenäyte n. 10 minuutin kuluttua tankkauksesta, jolloin säiliössä mahdollisesti oleva vesi on ehtinyt laskeutua säiliön pohjalle. Varmistu, ettei näyte sisällä vettä.

3.10 Polttoaine katsotaan vaaralliseksi aineeksi. Vaarallisten aineiden kuljetusta tiellä koskevan määräyksen mukaan yksityishenkilö saa kuljettaa palavia nesteitä, kuten polttoainetta, enintään 60 litran astiassa ja enintään 240 litran kuljetusyksikössä. Katso tarkemmat ohjeet Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) verkkosivuilta¹.

3.11 Polttoainekannistereita ei ole turvallista kuljettaa pienkoneessa. Polttoainekannisterien kuljettamisessa on syytä huomioida tarkkaan kuljetuksen riskit ja toimia sen mukaan.

4 POLTTOAINELAATUJEN TUNNISTAMINEN

Polttoainelaadut voidaan tunnistaa alla olevan taulukon mukaan.

Laatumerkintä	Tuotteen väri
100 LL	Sininen
Diesel	Kirkasta ja väritöntä tai kellertävää
JET A-1	Väritön
Bensiinit 95/98 tai vastaava	Kirkas

HUOM. Varmista aina lentokäsikirjasta tai lento-ohjekirjasta polttoaineen sopivuus käytettävään ilma-alukseen.

5 POLTTOAINETYNNYREIDEN JA TANKKAUSVÄLINEIDEN VARASTOINTI

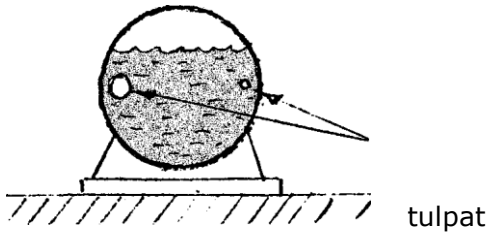
5.1 Huomioi mahdolliset lentopaikan ympäristöluvan asettamat rajoitukset polttoaineen varastoinnille ja käsittelylle.

5.2 Varastoi polttoainetynnarit auringonpaisteelta suojattuna makaavassa asennossa siten, että tynnyrin kannessa tai kyljessä olevat tulpat ovat vaakatasossa nestepinnan alapuolella (ks. kuva).

Tällä varastointitavalla on mm. seuraavat edut:

- tynnyriin pääsee kerääntymään vähemmän tiivistynyttä vettä lämpötilan vaihdellessa
- tynnyrien kannet pysyvät puhtaina ja sadevettä ei keräänny tynnyrin kannelle
- vuotavat astiat huomataan.

¹ <https://tukes.fi/vak/kuluttajat-ja-vak-kuljetus>

5.3 Säilytä eri polttoainelaadut erillään.

5.4 Käytä kauimmin varastoidut tynnyrit ensin, sillä pitkäaikaisessa varastoinnissa polttoaineen laatu saattaa huonontua.

5.5 Sulje tyhjennetyt tynnyrit ja varastoi ne kuten täysinäiset.

5.6 Säilytä tankkauksessa tarvittavat säämiskät, suodattimet, pumput ja muut väli-
neet siten, että ne pysyvät puhtaina. Älä käytä niitä muuhun kuin polttoaineen
tankkaukseen.

5.7 Polttoainetynnyrien varastointipaikan vieressä tulisi olla käyttövalmiina jauhe-
sammutin ja alue tulisi merkitä avotulen käsittelyn ja tupakanpolton kieltoa osoitta-
vin kilvin.

6 TOIMINTA VAHINKOTILANTEESSA

6.1 Polttonesteitä ei saa päästää maastoon, maaperään, vesistöön tai viemäriin. Vuoto maaperään, veteen tai vesistöön on aina öljyvahinko, joka pitää ilmoittaa pelastusviranomaisille, jotka ottavat johtovastuun öljyntorjunnasta. Pelastusviranomaiset voivat rajoittaa suuret vuodot avoimissa vesissä kelluvilla puomeilla tai muilla mekaanisilla välineillä. Vuoto aiheuttaa maaperän ja pohjaveden saastumisvaaran.

6.2 Polttonestevuodot

Mikäli huolellisesta säilytyksestä ja varastoinnista huolimatta sattuu vahinko, toimi vahinkotilanteessa seuraavasti:

- Ilmoita tapauksesta hätäkeskukseen (ellei vahinko ole hyvin pieni).
- Sulje vuoto, jos sen voi tehdä turvallisesti. Näin estät lisävahinkojen syntymisen.
- Vältä höyryjen hengittämistä ja ihokosketusta.

6.3 Palo- ja räjähdystilanne

Soita 112. Tyhjennä vaara-alue sivullisista ja estä alueelle pääsy. Pysy tuulen yläpuolella. Käytä pienten palojen sammutukseen sammutusvaahtoa/-jauhetta tai hiilidioksidia, mikäli se on turvallista. Älä käytä sammutukseen vettä.

6.4 Ensiapuohjeita

Ennen kuin yrität auttaa onnettomuuden uhreja, varmista oma turvallisuutesi. Arvioi tilanteen vakavuus, toimi sen mukaan ja tarvittaessa soita 112 tai myrkytystietokeskukseen. Tarkempia ohjeita ensiapuun ja myrkytystilanteisiin saat esimerkiksi pelastustoimen ja Myrkytystietokeskuksen verkkosivuilta.

7 JÄTTEIDEN KÄSITTELY

Mikäli polttoneste ei ole enää käyttökelpoista virheellisen säilytyksen, vanhenemisen, vesittymisen tai muun tekijän vuoksi, se on vaarallista jätettä, joka on toimittava vaarallisten jätteiden keräyspaikkaan. Tietoa keräyspaikoista: www.vaarallinenjate.fi

Lisätietoa

www.abcasemat.fi, www.neot.fi, www.neste.fi, www.neste.com, www.st1.fi,
www.teboil.fi, www.yara.fi, www.tukes.fi, www.pelastuslaitokset.fi, www.vaarallinenjate.fi, www.pirkanmaanpelastuslaitos.fi/Pirkanmaa-351, www.e10benssiini.fi

Jari Pöntinen
johtaja